

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főszerkesztő
ZSUPANSZKY LYUBOMIR
KISS GYULA

Főmunkatársak

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
BERCSÉNYI JÓZSEF

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Halottak napján.

Hogy az élők felkeressék a halottak csendes birodalmát és az élet forgatagából egy nap azoké legyen, akik „voltak”, — egyetemes érzés a világban. Mindenüvé, ahová a keresztény kultúra behatolt, elvitték a halottak iránt való kegyelet érzését. Ez a szokás, a kegyeletnek ez a meleg érzése évezredekig tartó. S következzen bármilyen világszellem, a kegyeletnek ez a meleg érzése nem vesz ki az emberből. Van idő, midőn hánytorgatjuk a temetői halottaknap luxust, melyben, mint az élet minden jelenségében, lehet sok hiu csillogás és hazugság, — de alapjában mindnyájan a halottakra való emlékezés kegyeletes szép szokásának rabjai vagyunk és örülünk, hogy ebben az utilitarius korban a kegyeletnek ily magas és tiszta érzésére képesek vagyunk.

Régi, a halottakra való emlékezésnek ez a megszentelt napja.

Mennyi tiszta érzés és mily sok emlékeztető van arra, mely az emberi nyomorúságos léten túl, más világot sejtet.

Nem is igen hisszük, hogy a halottak napjait temetői hangulatnak akármilyen

korszelleme árthasson. Legyen az ember akármily felvilágosodott, amikor megkondul a halálharang, fel kell tenni önmagának a kérdést: Hová leszünk, mi következik az élet után. A jövő ködbe vesző sejtelméi, a tudatlanság, amelyben vagyunk afelől, hogy ez a világszellem miként alakult ki, a vég, melyet Madách Ádámja szerint: „Csak azt tudnánk feledni”, — ezek adnak halottak napján méla fájdalmas hangulatot, még azoknak a keveseknek is, akik senkit se síratnak.

És a halál, Hamlet szerint: „ez ismeretlen tartomány” titokzatos és megdöbbentő. Miért? Mert szeretjük az életet. Maecenas, aki pedig bölcs ember volt, midőn a római puha élvezetek következtében elvesztette majdnem minden érzékét, így sóhajtott föl: „És nem bánom, legyen süket, legyen vak, legyen béna, csak éljek, éljek!” Pedig a halál Herder szerint az elszenderülés és soha fel nem ébredés szende pillanata. Pillanata a csendnek, melyet semmi zaj, a nyugalomnak, melyet semmi földi baj többé nem háborgat. Még a legfájdalmasabb betegségben is többnyire csendes percek, esetleg még világos és derült látványok is előzik meg az elbúcsúzást; a

halál szárnyait felénk csattogtatja, s minél inkább közelednek, annál halkabb suttogásuk, míg be nem árnyaznak minket. Oly arcokat is, melyek a szenvedéstől eltorzultak, kisimít a halál keze annyira, hogy néhány perc lefolyta után némely halott szebb alakot mutat, mintsem bármikor is életében. Nem rémkép tehát ez utolsó barátunk a halál, hanem éltünk bevégezője; egy szép ifju, aki a szövétneket eloltja és a hullámzó tengernek csendet parancsol.

A természet hervadásához, melankóliájához, elmulásához oly szépen illik a halottak napja. S nagyon rossz ember az, akit meg nem indít a koszorúvivőknek méla, bánatos serege.

Szép vagy halottak napján temető. Szendők pihentetője, minden fájdalomnak megváltása; de mi, az étellel küzdők, Maecenással kiáltjuk: „Csak élni, élni!”

A „Művészház” kiállítása Kulán.

F. hó 25-én szerdán este Mezey Zsigmond kir. tanácsos szép közönség jelenlétében nyitotta meg a 3 napra idevarázsolt tárlatot.

Városhy Gyula

volt kalocsai érsek

Bács-Bodrog vármegye multjáról.

Egy-két év előtt jelent meg két kötetben Bács-Bodrog vármegye monográfiája. Hatalmas irodalmi mű, mely felöleli a megye történetének, földrajzi, képzőművészeti, néprajzi, hadügyi és természeti viszonyainak, közművelődési és közgazdasági állapotának ismertetését.

Gyönyörű munka, mely azonban szélesebb körben nem talált elég figyelemre és méltatásra.

Mi, válogatott szemelvényeket kívánunk a nagy műből hozni, hogy olvasóinkat Bács-Bodrog vármegye legérdekesebb történeti, illetve néprajzi leírásaival megismertessük.

A hatalmas mű előszavát Bács-Bodrog vármegye szülötte: Városhy Gyula Kalocsa tudós és jólelkű érseke írta.

A nagynevű érsek örök nyugalomra tért azóta; de ha semmi egyéb irodalmi hagyatékot nem hagyott volna hátra, mint ezt a mesteri „előszót”: akkor is az irodalom egy igaz gyöngyét hagyta reánk!

Ezzel, a meghatón ragyogó színekkel megírt előszóval, nyitjuk meg a jelzett sorozatot:

Előszó.

A Bács-Bodrog vármegyéről szóló hatalmas monografia lapjait forgatva, lelkem előtt egymásután tárultak föl ez Isten-megáldotta

föld színén kivirágzott emberi kulturának korszakai.

Mélyes megatottság fogta el lelkemet. Áldott föld! Gazdag tevény, bőven termő, emberek erős nemzedékeit szülő föld! Bács-Bodrog földje légy üdvöz!

Földrajzi helyzetedre, értékedre, sorsodra nézve mindenkor gyöngye voltál szép hazánknak, e tejfel-mézzel folyó Kánaánnak.

Hányszor hozta meg rajtad a tavasz az élet gazdag virágzását és hányszor tarolta le színedet az ősz hosszú, kopár télre.

Hány faj, hány nép, hány nemzet ütött tanyát viruló térideken, s mikor az élet bőségét legboldogabban élvezhették volna, hányszor tiporta le a meghonosultakat idegen nép: hogy az összecsapás elpusztítsa a legyőzöttet s a győzött egyaránt, s hogy csirájában elfojtsa a virágzásnak induló kulturát.

És te áldott föld, mindannyiszor kibocsátád éltető őserődet s új tavasz nyíltával új virágzást fakasztottál az itt lakó ember számára.

Nagy Isten! mely nagyok a te csudaműveid, nagyokban és kicsinyekben egyaránt!

*

Bácska földje lehetett egyike az első helyeknek, ahol hazánk területén az emberiségnek egy kised ősi töredéke otthonra talált. A kőkorszaki ember már biztos tanyát lelt a hatalmas mocsarak között kiszikkadt földön. A történelem előtti korok emberi életének már gazdag nyomain találhatók ezen a vidéken.

Ámde e föld ősi tenyészetének, lakóinak sorsa a múltak ködében vész el. Bizonyos bár, hogy népek adáz harca, mely később is oly sokszor törölte el a megerősödött népet a buja termékenységű, tehát nagyon kívánatos vidéken, hogy újabb népnek adjon helyet, ez ősidőkben is gyakorta ismétlődött.

Annál tisztábban tárul föl előttünk a római kor. Több és biztosabb adataink vannak e korból, mint vármegyénk történelmének nem egy újabb századából. A nagy kulturájú római nép kőben, égetett cserépben, két ezredéven át el nem porladt építményekben hagyta nyomát itteni életének. A szántó ekéje római pénzt vet föl, római téglában csorbúl ki a kertész ásója.

A római légiónok mint vihar zúdultak rá a régiebb lakóikra. S ők mutatták meg legkézzelfoghatóbban, hogyan kell Bácska földjét a harcok ekéjével újra felszántani, hogy nyoma se maradjon rajta a régi életnek. Kipusztították az ősnépek telepeit s azok helyére építették castrumaikat.

Azután megindult a népvándorlás kora. Alig ért boldog időt egy-két nemzedék e földön, már jött új harcok faj, amely átgazdolta a természet-alkotta védő határokat, a mocsarakat, bő vizereket, áttörte az emberi erővel rakott csodás nagyságú védműveket, a római sáncokat, avargyűrűket, s a jövevények megint újra erősítették azokat mások ellen, a maguk védelmére.

Végre eljött a magyar nemzet honfoglalása.

A kaszinó nagyterme, melyet e célra készséggel átengedtek — telve volt eredeti festményekkel. Maga a terem, a képek ügyes elrendezése, és a jó világítás, fokozták azt a kellemes összehatást, amelyet a különféle irányoknak hódoló műalkotások a szemlélőre gyakoroltak.

Különösen hölgyeink érdeklődtek élénken a festmények iránt, melyek közt képviselve vannak: Glatz Oskár: „Kis paraszt lány“, Feszty Arpádné: „Télihangulat“ (megvette t. Rác Béla) Körösfői Kriesch Aladár: „Erdőszélén“ (megvette öz. dr. Kniesel Frigyesné úrnő) Rákossy E.: „Borongós hangulat“ (megvette dr. Ormay K.) ifj. Kugler Ede: „Őszi táj“ (megvette dr. Ormay) Egry József: „Búcsúsok“, Kádár Béla: „Hegyvidék“, Siliga Ferenc: „Csacsi fogat“ (megvette t. R. B.) Slakta Ferenc: „Erdőrészlet“, Bosznay István: „Téli táj“, Kóbor G.A.: „Temetőkapu“ (megvette t. R. B.) Pechán József 12 modern irányu, sikerült és erős színhatású festményével van képviselve, melyek közül különösen a „Palánkai Dunapart“ és „Esthangulat a Dunán“ tetszettek. Utóbbit Mezey Zsigmond kir. tan. vette meg.

Képviselve vannak még: Nagy Sándor, Moretti, Kosztolányi Kann Gyula, Huzella Pál, Pichler verbászi rajzban. több sikerült, gondos kivitelű művel, Némethyné Udvardy Flóra, Csapó J. Szigethy J., Kovácsy, Ferency, Fejér, Kovács, Madarassy, Rémi, stb.

Végül megemlékezünk Rémai Magda kulai úrléány sikerült művéről, mely felülmúlja a műkedvelő festők nivóját és gondos munkára és tenetségre vall.

A második estén — csütörtökön — a hölgyek újra nagyobb számban jelentek meg a kiállításon és zene és tea mellett kellemesen töltötték 1—2 órát.

Pechán József és Szigeti Jenő festőművészek derekas munkát végeztek,

Mihelyt Árpád magyarjai bekalandozták az országot, Bácska földje volt az első, ahol Tittel táján, Bodrog vidékén, a Duna, Tisza és Vajás mentén meg is telepedtek. A Pusztaszeren törvénytevő, országosító magyarok legjavából kerültek ki a Bácska új urai.

Ez időtől fogva, az Árpádok alatt, el egész a mohácsi vészig, elsőrangú szerepe volt Bácskának a nemzetgazdaság s a nemzetélet-történetében.

Hihetetlen gazdagsággal virult itt a nemzeti erő. Már Szent István korában oly fontosságra emelkedett e vidék, hogy a szent király e tájon tüzte ki az ország második főpapjának székhelyét. Kalocsán. Mivel pedig annak a terjedelmes területnek, amely e főpapi szék fenhatósága alatt állott, Bács-megye volt középrésze, s mivel a kalocsai érsekre az a nagy föladat hárult, hogy e végvidéken a magyarság és a körülözlő szlávok között legalább vallási egyetértést és közösséget teremtsen és biztosítson: a kalocsai érsek székhelye csakhamar Bács városába került s ez még akkor is megmaradt második székhelynek, mikor már nem az ország határainak védelme, hanem a keresztény kultúra terjesztése képezte a kalocsai érsek egyik főfeladatát.

Sűrűn telepedtek meg a magyar családok e vidéken. A lakosság sűrűségét és kitűnő anyagi és szellemi életét mi sem jellemzi jobban, mint hogy az Árpád-házi királyok nyolc apátságot s prépostságot alapítottak Bácska földjén.

Folytatjuk.

a tárlat rendezésével. Mint értesülünk, innen szombaton Palánkára, azután Ujvidékre szállítják a képeket.

Bácsmezei cukorgyár rt.

serényen halad kitűzött célja felé, hogy ugy a zombori, mint az ujverbászi cukorgyárak lehetőleg még 1912-ik évben üzembe jöhessenek.

A cukorgyár rt. igazgatósága e hó 21-én Budapesten gróf Széchenyi Emil elnöklété alatt látogatott gyűlést tartott, melyen megyéinkből megjelentek: Latinovits Pál, Hauke Imre polgármester, Szemző István, Oberländer Fülöp nagybirtokosok és Kiss Gyula.

Távolmaradásukat kimentették: Vojnits István főispán és Dr. Dungyerszky Gedeon.

Nagy megnyugvást és meglepedést keltett a nap-nap után jelentkező termelők nagy száma.

Ezekre való tekintettel a gyárépítési előmunkálatok is a legnagyobb energiával folynak. A gyár részére Kulán Szemző Antal és társaitól, valamint Cservenkán Glässer, Rauch és Welkertől megvett három millió téglát szállítást és pedig a kulait Verbászra, a cservenkait Zomborba hétfőn e hó 30-án megkezdik; ezekből már e hó 28-án kifizették azt a teljes vételárat is, amennyiért az ujverbászi gyártelepet Röhrig Fülöp és Hilkene Gáspár és nejeiktől 196ezer K-ért örök áron megvették. A részvénytársaság a nagyon felszaporodott teendők gyorsabb lebonyolítására céljából ugy Zomborban mint Ujverbáson egy-egy irodát létesített, ahol az érdeklődőknek a legnagyobb készséggel szolgálnak mindenkor a szükséges felvilágosításokkal.

A magyarországi németek az uj világban.

Magyarországból Amerikába szakadt németnyelvűek szeptember 17-én népgyűlést tartottak Baltimoreben és ez alkalommal a következő határozati javaslatot fogadták el:

„Nekünk, magyarországi németeknek, sohasem volt szándékunk, Magyarországból német birodalmat csinálni, nem is követelhetjük, hogy németek lakta vidéken német legyen a hivatalos nyelv, lévén Magyarországnak ezer évesnél régibb tradíciója és magyar nemzeti nyelve; már pedig az ország csak közös nemzeti nyelvvvel tarthatja fenn magát.

Amikor az iskolai reformtörvény 1898-ban hatályba lépett, felszólították az összes állami, községi és felekezeti tanítókat, hogy egy éven belül sajátítsák el a magyar nyelvet, ami azonban nem jelenti azt, hogy csak magyarul tanítsanak, hanem kötelesek, magyarul is tanítani.

Ezzel a rendelettel a kormány csak azt akarta elérni, hogy valamennyi alattvaló tanulja meg a magyar nyelvet.

Rossz néven vehetjük-e ezt magyar kormányunktól? . . Nem saját érdekünk kívánja-e, hogy birjuk a haza nyelvét? Vagy tanítsanak és beszéljenek például Zombolyán németül, Nagyikindán szerbül, Valkányban románul? . . Hiszen az országot Magyarországnak nevezik!

Itt is idegen országban vagyunk. Senkisem követeli, hogy angolul tanuljunk, mégis mindannyian igyekezzünk az ország nyelvét elsajátítani.“

A.

Egy hasznos füzetéről.

Mint ismeretes, manapság már csaknem minden községben van népkönyvtár, amely vagy a kormány, vagy valamelyik kulturális egyesület gondoskodásának köszönheti létezését. Ezekben a könyvtárakban sok jó könyv szórakoztatja és oktatja a népet, de nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy talán egy sem szolgálja annyira a nép érdekét, mint az a könyvecske, amely most hagyta el a sajtót több százezer példányban. Ezt a könyvecskét egyik leghumánusabb társadalmi intézményünk, a József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület iratta meg és adta ki épen a nép számára. Címe: „A tüdővész és az ellene való védekezés ismertetése.“ Ennek a szörnyű betegségnek egyik legalaposabb ismerője Geszti József dr. A József Szanatorium igazgató főorvosa írta a füzetet abból a célból, hogy a nép, amelyből a legtöbb áldozatot szedi a tüdővész, megtanulja belőle, miként lehet okos szabályokkal védekezni a fertőzés ellen.

Bár az egyesületnek ez a könyvecske rengeteg pénzébe kerül, mégis ingyen juttatja el a községekbe, mert maga a Belügy-minister rendeletben utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy a füzetet elterjessze a nép között. Az az elv vezérli az egyesületet, hogy mivel annyi szanatoriumot nem létesíthet s annyi tüdőbajos szegény ember van az országban, tehát a mostani és a jövő generáció egészségét kell lehetőleg biztosítani a kórság ellen. Ezt pedig el lehet érni, ha mindenki megtartja azokat az óvó-rendszabályokat, amelyeket Geszti dr. füzetében előir. Éppen időszerű ez az ajándék füzet, mert halottaknapján, mint minden évben, országos gyűjtés indul meg a szegénysorsú tüdőbajosok számára a József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület égisze alatt. Amidőn tehát az egyesület a társadalom támogatását embermentő munkájához kéri, egyúttal maga is nagy anyagi áldozattal hasznos könyvecskével viszonzza a közönség áldozatkészségét.

Ez a könyvecske tehát, amelynek terjesztését maga a belügyminister is szükségesnek tartja, hamarosan hasznos olvasmánya lesz a népnek, mert hiszen legfőbb kincsét, az egészségét szolgálja. Ez a kincs pedig megér mindenkinek annyit, hogy néhány fillért áldozzon érte halottaknapján az egyesületnek.

Kaszinó Szálloda Kula

Telefon 34

Tulajdonos: Wighart Ernő

▼▼▼▼▼

Teljes komforttal berendezett új szobák. Vizvezeték. Villamvilágítás. Elsőrangú ellátás.

Elnöki jelentés

a Községi és Körjegyzők Országos Közp. Egyesületének 1911. október 29-én Budapesten tartandó rendes közgyűléséhez.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Szeretett Kartársaink!

Gyászkerettel illenék díszíteni ezévi jelentésünk első lapját. A halál ugyanis kérlelhetlen aratást végezett legjelesebbjeink soraiban. A megsuhanó kassa irgalom nélkül szedte le legértékesebb kalászsainkat, gyászba borítva egyesületünket.

A nagy trias utolsó és legértékesebb alakja, egyesületünknek 25 éven át volt elnöke, utóbb örökös díszelnöke, **Kuncze Imre**, Töröksztrmíklós nagyközség nyugalmazott főjegyzője 1911. szept. 1-én kidült az élők sorából.

Talán az elhunyt emlékét sértenők, ha a jegyzői kar előtt fejtegetnők, hogy ki volt Kuncze Imre és mije volt ő a jegyzői karnak. Az 1880-ik évben ő, továbbá Juhos Ferenc, Vágó Ferenc és a jegyzők több jelese alakították meg a mai kipróbált szervezetében fennálló országos jegyző egyesületet. A megalakult egyesület Kuncze Imrét ültette az elnöki székbe és ő ezt a tisztet 25 éven a legteljesebb közmegelegetésre vezette. Nem is annyira elnöke, mint inkább atyamestere, bölcsese volt a jegyzői karnak, kinek puritánsága, becsületessége, éles elméje, mindenkit lekötő sima modora és példás élete szinte patriárkai fényvel vonta be köztisztületben álló alakját.

Az ő érdeme országos egyesületünk alapjának megvetésén kívül, annak a kellemes viszonynak a megteremtése, amely az egyesület és a kormányzat között fennáll és amely viszonynak részünkre sok eredmény lett a következménye.

Az elnöki széket ritka arravalósággal töltötte be. Hogy közgyűléseink színvonalára ma a legerősebb kritikát is bátran kiállja: az a Kuncze Imre érdeme. És mikor 25 éves jubileuma alkalmával egyuttal bucsuzik az egyesülettől, elhárít magáról minden sikert, „mert minden tettem csak a kötelességteljesítés volt — mondja magáról — és az egyesület sikereit nem nekem, de a kartársak összetartásának lehet köszönni.”

Visszavonulása után is mindig élénk rokonszenvvel kísérte egyesületi működésünket. Töröksztrmíklósi magányából azonban már nem mozdult ki és ott érte el — szerető hitvese karjai közt — a senkit nem kimélő halál.

Temetésén egyesületünket Csizmadia László alelnök képviselte, aki elbucsuztatta nagy halottunkat és koszorút helyezett ravatalára.

Mi pedig, m. t. Közgyűlés, álljunk meg a megboldogult emlékének tisztelésénél; busongó gyászunk jeléül szakítsuk félbe tanácskozásainkat, azután keressük meg vigasztaló szavainkkal azokat, kik nemes szívéhez még nálunk is közelebb állottak, jegyzőkönyvünk örökítse meg iránta való nagybecsülésünket és mély gyászunkat s végül avassuk fel sírhelyét a

magyar jegyzői kar Mekkájává, jelöljük azt meg időtlen időkre, hogy oda zarándokoljon erőt meríteni és a multakon okulni az ország jövő jegyzőnemzedéke.

Végül javasoljuk, hogy a nevére, az „Erzsébet segítő egyesület”-nél elhelyezett 2000 Kt egészítsük ki 2500 K-ra.

Egyesületünk tiszteletbeli tagjai közül még Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter és dr. Lipcsey Adám országgyűlési képviselő dültek ki a lefolyt évben. Előbbi 1911. május 4-én utóbbi pedig 1910. dec. 12-én halt el.

Hieronimi Károlyt az egyházpolitikai törvények tárgyalása alkalmával a jegyzői kar erkölcsi tekintélyének megvédése körül tanúsított viselkedéséért honorálta egyesületünk a tiszteletbeli tagsággal, dr. Lipcsey Adámot pedig — aki nagy befolyása és összeköttetése révén tett hasznos szolgálatokat a jegyzői karnak — az e téren szerzett érdemei elismeréséül választotta meg egyesületünk tiszteletbeli főjegyzőjévé.

Hozzá tartozóik előtt részvételünknek kifejezést adtunk.

Egyesületünk választmányából is kidült még két rokonszenves kartársunk és pedig Eötvös Sándor püspökladányi főjzö és Bodnár Antal gyetvai jegyző, a Zolyomvmegyei egyesületnek 1907. év óta volt elnöke.

Nyugodjanak békén!

Elhantolván pedig a sírokat, foglalkozzunk egyesületünknek ezévi történetével.

Örvendetesen számolunk be a m. t. közgyűlésnek arról a rég várt eseményről, hogy ez évben lépett be egyesületünkbe a most megalakult Szabemvmegyei egyesület s így egyesületünk most már magában egyesíti ugyszólván az ország egész jegyzői karát.

Szerettünk volna számot adni arról, hogy hány jegyző tagja ma a vmegyei egyletek révén egyesületünknek, ennek azonban csak részben tehetünk eleget, mert a Heves-, Krassószörény-vármegyei egyletek elnökei többszöri sürgetés és távirati felhívásunk dacára sem tesznek eleget annak a kötelességeiknek, hogy velünk tagjai névsorát közöljék; a szabemvmegyei egyesület pedig még e névsort szintén nem küldte meg.

A többi 60 vármegyében: összesen 5083 jegyző tagja van a vármegyei egyesületeknek és így hozzávetőleg közvetve egyesületünknek a 63 vármegyében összesen 5500 tagja lehet.

Folyt. köv.

A jegyzők közjogi helyzete — a közigazgatásban.

Dr. Kuncz János jegyzőtől.

III.

A község jegyzője a közigazgatási jogban, mint egyedhivatal jelenik meg eléggé szűkre szabott hatáskörrel, de annál több munkával, kötelezettséggel. A közigazgatásban a cselekvő államot látjuk, vagyis az államot a maga tevékenységében. Természetes, hogy ezt a tevékenységet nem maga az egyesek feletti eszmei állam, hanem az állam által alkotott szervek fejtik ki.

Az állam által törvényekben letett akaratából alkotott ilyen szerv a község jegyzője is, kire az a fontos feladat hárul, hogy egy-

felől a teoretikus elvek szerinti jogszabályokat a való életben alkalmazza, vagyis az állami akaratot végrehajtsa, másfelől a gyakorlati élet gazdag tapasztalatait az illetékes felette álló faktorokhoz juttassa elvi elfogadás végett. Akárcsak egy eleven vérkeringés.

Akkor, midőn a jegyző a törvényes jogszabályok rendelkezéseit végrehajtja, midőn a törvényen alapuló valamely hatósági határozatnak érvényt szerez, a köz érdekében cselekszik, a köz ügyeit igazgatja, közjogi, szorosabban véve, közigazgatási jogi funkciót végez.

Nem kevésbé domborodik ki közjogi működése a község jegyzőjének a közigazgatási jog keretébe tartozó jogorvoslatoknál. Tudvalevően jogorvoslattal való élésnek akkor van helye, mikor valamely hatóság az egyes állampolgárt érdeklő ügyben nem az állami akaratnak megfelelően intézkedett, vagyis olyan határozatot hozott és szándékol végrehajtani, mely sérti az illetőnek törvényben védett jogait, érdekeit. Ilyenkor a fél jogorvoslattal él s a község jegyzőjét keresi fel azért, hogy a jogorvoslattal való élés lehetőségére, esetleg kimenetelére felvilágosítást nyerjen.

Ekkor a község jegyzője úgy jelentkezik, mint a szenvedett sérelemnek postása, ki a sérelmet az orvoslásra jogosult hatóság elé állítja; ekkor úgy jelentkezik a jegyző, mint meggyőzője az orvosló hatóságnak aziránt, hogy itt tényleg sérelem esett a félén; úgy jelentkezik ilyenkor a jegyző, mint a sérelmes határozat által megsértett állami akaratnak csatolása, kinek közvetítésével a sérelmes hatósági határozat az állam igazi akaratának megfelelően korrigáltatik.

És különösen akkor, midőn a jegyző a községi előjáróságban s néha külön is az egyesnek polgári viszonyaira kiható hatósági határozatot hoz, a szó szoros értelmében vett közigazgatási jogi funkciót végez, közjogi működést fejt ki.

A büntető jogban a községi jegyző tevékenysége nagyrészt a nyomozásban merül ki. A B. P. 85. §-a előjáróságot említ ugyan mindenütt, de a jegyzőt szokta érteni alatta. Ugyancsak ez a §. sorozza a községi előjáróságot a rendőri hatóságok közé. Itt a jegyző a megbontott jogrend helyreállításának másodrendű munkása, mint az, a kolozsvári egyetem egyik tanára jellemzően jegyzi meg büntető jogában. Itt is, mint némely más téren a jegyzőre hárult kötelesség és teljesítésével arányban álló közjogi jogosultságról nem beszélhetünk. S ha valamelyes közjogi határozattal bíró álláspont a község jegyzői javára érvényesült, az mindig az illető jegyzők önértetes magartásának és a büntető ügyekben eljárni jogosult tényezők abbéli felfogásának tudható be, hogy a fejlődő kor által kifejlődött gyakorlatnak hallgatag szabályait respektálják.

Érdekes és a jegyzők köztisztviselői minőségének felfogására jellemző, hogy az 1878.: évi V. t.-cikket, mint a büntettekről és vétségekről szóló magyar büntető törvénykönyvet is fel kell használnunk köztisztviselői minőségünk bizonyítására; világos jelöl annak, hogy ahol kedvezmények elnyeréséről van szó, ott nem köztisztviselő a község jegyzője, de ahol büntetendő cselekményt kell megtorolni, ott a szigorubb megítélés alá eső köztisztviselő minőség kétségtelen a község jegyzőjére nézve.

Hiába! Ezt is közjogi helyzetnek hívják. (Vége köv.)

HIREK

A József kir. herceg Sanatórium kulai helyibizottsága a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy november 1-én délután fél 4 órától fél 7 óráig a kulai temetőben perselyeket állít fel, hogy a Szanatórium javára gyűjtsön. A „Csak egy virágszálát” jelige alatt eszközölt országos gyűjtés rendszert igen nagy összeget juttat az emberbaráti célra. — A kulai hölgyek szívesen vállalták a gyűjtést, mely nem fog bizonyára az előző évek eredménye mögött maradni.

Betörés Kulán. Mult csütörtökön virradóra betörők jártak id. Wesztermeier Adám árpádúti lakásán és az első szobából minden

ágy- és ruhaneműt elvittek. A pénzt nem találták meg, mert midőn a szekrényt fessegetni kezdték, megzavarták őket. Azután Hornyák Ferenc mézárószületét próbálták feltörni de eredménytelenül, mert itt is megzavarták őket. Előzőleg pedig jártak az Andrassy-úton Klassovits Béla adóhivatali szolga lakásán is, hol az ablakot fessegették, de itt lármát ütöttek s a tolvajok elillantak. Az is lehet, hogy itt csak cselet akartak vetni, hogy a rendőrség figyelmét amonnan elvonják, mert ez úgy 11 óra körül, míg a rablás később történt. Az ismeretlen betörőket erősen nyomozza a rendőrség, de eddig még nem akadt biztos nyomra. Ismét egy tanulság ez gazdáink részére, akik az első szobát csupán parádénak tartják, míg ők a ház leghátsó konyhaszobájában húzzák meg magukat, elől pedig vihetnek mindent, ami csak kezükbe akad.

Báró Gromon Dezső ünneplése Palánkán. Impozáns módon nyilvánult meg a hármasként Palánka szeretete és ragaszkodása, diszpolgárának, báró Gromon Dezső Öccs. megérkezése alkalmával. Már este 7 órakor Palánka utcái díszes kivilágításban tündökölték s a házakon a nemzetiszíni lobogókat vígan lengette az őszi szellő. A vonat megérkezése után az egybegyűlt ünneplők kíséretében, özv. Hipp Dezsőné úrnő házához hajtatott a díszes menet. Alig pár percnyi itt időzése után már feltűnt az Opalánka községhezától elindult fáklyásmenet. Megérkezve az ünneplés lakása elé, Büchler újpalánkai jegyző magyar és német nyelven üdvözölte szeretett képviselőjüket és diszpolgárjukat. Szünni nem akaró éljenzés követte szavait, melyek után az ünneplés meghatottan köszöntötte meg a szíves fogadtatást. Igérte, hogy a hármasként Palánka, melyhez annyi kellemes emlék fűzi, valamint a járás érdekeit is mindig szíven fogja viselni. Éljenzéstől kísért beszéde után a fáklyásmenet zene-szó mellett végig vonult a kivilágított Palánka főbb utcáin. Vasárnap reggel ünnepi közgyűlés keretén belül történt a diszpolgárvél átadása. Az ünnepélyt díszbéd fejezte be a Duna-szálló nagytermében.

Megerősített alapszabályok. A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesülete alapszabályait a belügyminister láttaozta.

Esküvő. Dr. Halmi Miklós, a szabadkai Délvidéki Közgazdasági Bank igazgatója, vasárnap tartotta esküvőjét Abonyban Hay Irénkével.

A kereskedelmi pálya megbecsülése. Nagyon örvendetesnek tartjuk, hogy ma már az úri magyar fiúk sem idegenkednek a kereskedelmi pályától. Erre vall azon értesülésünk, hogy Hazai Samu honvédelmi minister beíratta fiát a frankfurti keresk. akadémiára, Kammerer Ernő dr. országgyűlési képviselő, a Képzőművészetek igazgatója Gusztáv nevű fiát, aki végzett jogász és most tette le kitűnő sikerrel a tisztvi vizsgát a huszároknál, egy berlini bankhoz küldötte gyakorlatra, Simonsits Elemér alispán pedig a székszárdi áll. főgimnáziumban érettségizett Béla fiát beíratta Leipzigban a keresked. akadémiába.

Gyógyszertár Bácskeresztúron. Bácskeresztúr község képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy községükben gyógyszertár létesítésék és ennek folytán Arnold Endre okleveles gyógyszerész a patikajog elnyerése iránt már folyamodott.

Ítélet a szabadkai gyermekrablók ügyében. Kis Ferenc és Horny Leonárd elvetemült emberek felett, kik április hóban Récei Elemér szüleinek szabadkai lakásáról elcsalták, hogy dr. Récei Edét megszarolják, — a szabadkai törvényszék a napokban ítélezte. Kis Ferenc négy évi fegyházra, Horny Leonárd pedig másfél évi börtönrre ítéltettek el.

Házasság. Lalin János, Mozsor község jegyzője, e hó 22-én tartotta Titelen esküvőjét Nonnenmacher Arankával, Nonnenmacher Endre kereskedő leányával.

Ókéri takarékpénztár rt. czég alatt új takarékpénztár alakult Ókérén 50,000 kor. alaptőkével.

A DMKE közgyűlése. A délmagyarországi magyar közművelődési egyesület nov. 12-én tartja meg 9-ik évi rendes közgyűlését. — Az igazgatóság a közgyűlést megelőzőleg nov. 12-én d. e. 10 órakor a szegedi városháza tanácstermében gyűlést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

Nagyfény pusztán okt. 24-én postaügynökség lépett életbe.

Virágot mindenkinek szabad árulni. Egy felmerült esetből kifolyólag a kereskedelmi minister kimondotta, hogy virágot a piacon mindenkinek szabad árulni s ahhoz nem kell iparigazolvány.

Csonoplya község ártézi kutat furatott. A kut 10 nap alatt készült el s 117 méter mélységből percenként 75 liter üdítő, egészséges ivóvizet ad. A kifolyó, felesleges vizet, a község a halastóba vezetteti.

A dunamelléki reform. egyházkerület közgyűlésén a bácskai egyházkerület a következő segédlelkészeket helyezték el: Kossuthfalvára Okos Gyula, Pacsérára idős Szigethy Károly, Pirostra Hada Sándor, Tiszakálmánfalvára Fekete Antal, Torzsára Klepp Péter, Ujverbászra Weimann Péter, Ujvidékre Horvát Lajos.

Országos gyűlés. A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesülete november 12. és 13-án tartja Budapesten a vármegyeház dísztermében ezidei országos gyűlést, amelyre eddig több mint 1500-an jelentkeztek az ország minden részéből.

A gombosi Duna-híd. Lázás készülődések közepett dolgoznak a gombosi Duna-híd megnyitására. A 9-iki ünnepélyes megnyitásra leutazik Khuen Héderváry ministerelnök is.

Haláleset. Öszinte részvétet keltett Topolyán dr. Sárkány János gyönyörű feleségének halála. A legszebb korában lévő uriaszony szívbajban szenvedett és ebbe halt meg egy fővárosi szanatóriumban.

Liszt-ünnepély. Az Ujvidéki Dalárda m. vasárnap az Erzsébet-szállóban Liszt Ferenc 100-éves születésének emlékére nagyszabású dal- és zeneestélyt tartott.

Haláleset. Weliatsa Soma ujvidéki törvényszéki jegyző, szorgalmas, buzgó és képzett tisztviselő, szívszelhűdés következtében 32 éves korában meghalt.

Visszatartott haditengerészek. A 4-ik évüket kiszolgált tengerészeknek okt. 1-én kellett volna visszanyerni szabadságukat. Mindaddig azonban egyet sem engedtek el, sőt értesítették őket, hogy bizonytalan ideig folytatni kell a szolgálatukat. A haditengerészek bentartása bizonyára a háború okozta bizonytalan világpolitikai helyzettel van összefüggésben.

Paripás község előljáróságának és összes testületeinek részvéte mellett helyezték örök nyugalomra legutolsó 1848/49-es honvédjét Merger György 89 éves napszámot. A község lakossága rajongásig szerette a mesélő nagyapót. Nem volt a községben oly ünnepélyes alkalom, hogy ne lett volna vendége az intelligenciának. Nem maradt szem szárazon temetésekor s a község valamennyi intézete letette koszorúját koporsójára.

Bácszentivánon Hubert Magdolna 12 éves leánya a mult napokban reggel az iskolába iparkodott. Utközben elhaladt Höbl Ferenc 13 éves fíu mellett, aki játékból lövöldözött pisztolyából. Az egyik löveg a kislány hátába furódott. Szerencsére a 3 mm.-es löveg nem ejtett súlyos sérülést a kislányon.

Csak egy virágszálat kér a József Kir. Herceg Sanatorium Egyesület halottaknapja alkalmából a tüdőbetegek megmentésére, egy virágszálat abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára helyezünk. Ki ne szívlelné meg ezt a megható kérést és ki sajnálna egy kis szerény adományt erre a nemzet-erősítő célra. Hiszen ha lesz az országban több tüdőbeteg gyógyító intézet, nem fog idő előtt elsorvadni annyi ezer meg ezer ember. Nincs az országnak olyan zuga, a hol a halottaknapja alkalmával ne gyűjtenének. Nagy a gyűjtési kedv mindenütt a megyében, úgy, hogy bizonytalannal nem fogunk szégyenkezni a szeretetlenség miatt, melynek egyedül tulajdonítható, ha ez az országos gyűjtés teljes sikert nem lát.

Építkezők figyelmébe!

Miután Ujverbászra és Cservenkán már legközelebb hozzáfognak a cukorgyárak építéséhez, a t. építkezők és építőmesterek figyelmét arra hívjuk fel, hogy a nekik még ez évben szükséges téglák és cserép mennyiséget most haladéknélkül szerezzék be, illetve jegyeztessék elő, mert később semmilyen téglák nem lesz a raktárról kapható.

Kulai Egyesült Téglagyárak

A délvidéki gazd. egyesület Palonán okt. 29-én díjazással egybekötött állatkiállítást rendez.

Közeledik a gyufamonopólium. Az az általános felzudulás, ami a dohányárak emelkedése folytán a monarchia két államában támadt, még nem ült el s máris újabb mozgásra van remény. A gyufa ára emelkedni fog. De ez ravaszul kezdődik. Nem az ár fog tényleg magasabb lenni, hanem a gyufa lesz kevesebb. Eddig egy skatulában 40—50 szál gyufa volt s az ára 2 fillér, most az ára megmaradt, ellenben a gyufaszálak száma lesz kevesebb, csak 25 szál fog hemzsegni a dobozban. Tehát az ár a végeredményben dupla lesz. A pénzügyminister számítása szerint a gyufamonopólium tíz milliót fog jövedelmezni s már 1913-ban bevezetik. Adó alá kerül minden zsebgyufatartó és tűzszeres is, csak ennek a módozatát nem ismerik még. A törvényjavaslat benyújtása a véderővita miatt esetleg csak a jövő őszi szakra marad. Egyébként az őszre tervezték képviselőházi tárgyalását.

Husinségen kívül — most még kávé és cukor drágaság is. A háziasszonyoknak mostanában rossz időket kell átélniök. A husárok oly magasak, hogy igazán nehéz egy jó darab tiszta hozni. Az utolsó hónapokban a kávé is lényegesen megdrágult és hogy a takarékos háziasszonyt még jobban zavarba hozzák, most még a cukorért is többet fizessen, mint azelőtt. Ily rossz időkben a régóta jónak bizonyult Kathreiner-féle Kneipp-malata kávéra kell különösen figyelmeztetni. — A valódi Kathreiner az ismeretes eredeti csomagokban, amelyek védjegyként „Kneipp plebános“ nevet s arcképét és „Kathreiner“, nevet viselik, a bakbávnak legjobb pótlószerre, valamint annak legizlésebb vegyítéke. Kathreiner használatánál sokkal kevesebb cukor szükséges, mintha tisztán csak bakbávé iszunk, avagy valami kávépótléket mint vegyítéket használunk. Ennekfolytán Kathreiner által cukrot és kávé takarítunk és ezzel jó kis összegű pénzt. Ha a háziasszonyoknak a husra vonatkozólag is ilyen jó pótlószerük volna, akkor bizonyosan könnyebben volna elviselhető a drágaság.

A földművelésügyi minister 10054-911 sz. rendeletével Vitális Árpád és Nifergál János részére adott Vitális sertéstáppor eladására vonatkozó 2016-911 sz. engedélyét visszavonta, mert e táppor eladásával visszaélés történt.

Klebs tanár, Berlinben, írja: A természetes **Ferencz József-késérővíz** kitűnő, oly sok oldalról elismert hatásait nekem is alkalmam volt különféle betegségi állapotoknál, névszerint tuberkulotikusoknál is, a legkitűnőbb eredménnyel kipróbálni. Azt tapasztaltam, hogy a betegedési folyamat kezdetén jelentkező székrekedések a Ferencz József-víz használata folytán megszűntek, anélkül, hogy utána a rettegett hasmenés állott volna be. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. Szétküldési igazgatóság Budapesten.

Búcsúszó.

Válra (Fejérmege) való áthelyeztetésem alkalmából jóismerőseimnek ezuton mondom „Isten hozzád“ot.

Kula, 1911 okt. 28.

Kerner István, adótiszt.

Gyűjtés a gyermekszanatorium javára.

A Ferenc-csatorna inneni rk. népiskola növendékei a „Gyermekszanatorium“ javára gyűjtést rendeztek, melynek eredménye a következő: Becherer Jakab gyűjtőívén: ifj. Schmidt J. 20 f, Becherer F. 10 f, Magyarits B. 4 f, ifj. Jung Márton ivén: id. Jung M. és neje 80 f, ifj. Jung M. 20 f, Urnauer K. 20 f, Klingvart Gy. 40 f, Goga D. Gombár I. Bonert A. König M. 10-10 f, König A. 20 f, Kichler K. 12 f, Klár Mátyás ivén: Klár M. 1 K, Zimerman P. 60 f, Mehr J. 40 f, Katatics Ilona ivén: Katatity F. Drády K. Magyarics K. 10-10 f, N. N. 4 f, Gombár K. 6 f, Jurisity M. 10 f, Kugler István ivén: dr. Ormayné 5 K, dr. Königné 2 K, Kuglerné 1 K, Milla Anti ivén: Milla A. 40 f, Milla J. 10 f, Zwippné 30 f, Tilli A. 10 f, Milláné, Gergelyi J. 40-40 f, Karch A. Fridmanné 20-20 f, Palásty Nándor ivén Palásty N. Palástyné, Lászlóné 10-10 f, Slemender A. 4 f, Tót R. 10 f, Dr. Hokstok, Hutsl A. Berkó Gy. Schmidt F. Verbász 20-20 f, Olvashatatlan 40 f, Machmer testv. 1 K, Podola Ilona ivén: Stein B-né 10 f, Vekerle K. 44 f, Vill K. 20 f, Fejős K. 40 f, Cenc M. 10 f, Pavlakovits M. 20 f, Fárász E. 4 f, Podola Kató ivén: Treuerné Trebitser K-né 40-40 f, Kosa, Jakob F. Mátéffyné 20-20 f, Schmidutz Teréz ivén: Schmidutz J. 1 K, Vestermeyer János, Ad. Péter 40-40 f, Klein J. 80 f, ifj. Eisele 40f, Mutsch J. 1 K, Pfeifer A. 14 f, Pfister és Mehr 4 f, Mutsch A. 34 f, Smidutz R. 8 f, Szótér János ivén: ő maga 20 f, Szótér A. Nagy I. Rapné 10-10 f, Svitek Jolán ivén: Kosáné, Fejes I. 10-10 f, Schmidt J. 50 f, Csajáginé, Nagy J. Fejes M. 10-10 f, Futóné 40 f, Nagy I. 10 f, Sloselityné 40 f, Urnauer Ferenc ivén: Urnauer M. 1 K, dr. Ormayné 5 K, Franz F. Emrich A. 1-1 K, Hinger K. 60 f, Kirsner J. 50 f, ifj. Lenc V. 80 f, König J. 20 f, Dévai és Jurszik 50-50f, Kovács és Pongrácz 20-20 f, Pavlakovits A. 80 f, Viderkom Juliska ivén: ő maga 20 f, Viderkom J. A. Zs. 10-10 f, Viderkomné 20 f, Kempl Zs. Treuer J. Vöő, Keller J. 10-10 f, Égető Laci 2 fillér, összesen 41 K 60 f. Az összeget, mely még szaporodik, rendeltetése helyére juttatjuk. A kis gyűjtőknek valamint a nemesszívű adakozóknak hálás köszönetet mond a tanítótestület.

Közgazdaság

A tormatermelés jövedelmezősége.

A kiszgazda nem tud nálunk arra az álláspontra helyezkedni, hogy aprólékos munkát igénylő kerti növényekkel sokkal nagyobb hasznot érhet el, mint a közönségesen termelt gazdasági magvakkal. Nem szereti a pepecselő munkát, sőt a sok munkát sem szereti. Igaz ugyan, hogy aratáskor többet dolgozik mint bármely nemzet munkása, de azután az év nagy részét henyéléssel szereti tölteni, holott a bolgárok példája is bizonyítja, hogy aprólékos munkával, kerti növények természetével sokkal de sokkal nagyobb hasznot érne el, mint a közönséges gazdasági magvak termelésével.

Érdekes adatokat szolgáltat erre nézve a Magyaróvári gazdasági akadémiai kertészet, amelynek tormával végzett kísérleti eredményeit a következőkben ismertetjük.

Termelt öt 10 négyszögöl nagyságu táblán, táblánként száz fő, összesen tehát 500 drb 35 cm. hosszú egyenlő erősségű dugvány után tormát.

Az első számú tábla amely nem lett trágyázva, adott 20 kg-ot, melynek értéke kat. holdanként 640 K. A második tábla termelt csak istálló trágyában 28 kg-ot, melynek értéke kat. holdanként 1680 K.

A harmadik számú táblán istálló trágya és 1-6 kg. szuperfoszfáttal termelt 32 kg. torma, melynek értéke kat. holdanként 1843 K 20 fill, a negyedik számú táblán istálló trágya, 1-6 kg. szuperfoszfát és 1 kg. kálisó után termelt 37 kg. torma, melynek értéke kat. holdanként 2486 K. Az 5. számú táblán 2 kg. szuperfoszfát, 1-25 kg. káli és 0-80 kg. chilisalétrom után termelt 45 kg. torma, melynek értéke kat. holdanként 3600 K.

A tormadugványok 1910 március végén

Földbirtokosok!

Folyósítunk gyorsan

legelőnyösebb feltételek mellett jutalék előleg nélkül, a becsérték 3-áig

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET

ÉS VESZÜNK BIRTOKOKAT PARCELLÁZÁS CÉLJÁBÓL.

Kivánatra főtisztviselőnket személyes tárgyalás céljából saját költségünkre kiküldjük **PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlet Budapest, Andrássy-út 32.**

lettek elültetve és 1911 évi március végén lettek kiásva. A talaj 1909 évi novemberben 60 cm. mélyen lett megforgatva.

Ezen kísérlet által tehát bebizonyult, hogy a torma az istálló trágyát és mesterséges trágyát igen nagy mértékben képes kihasználni. A másik, ami igen lényeges, sőt a tormatermesztésnél igen fontos, az, hogy a termés fokozásánál a minőség is igen sokat nyert, mert míg a trágyázatlan 20 dekagramos szálaból álló gyökerek kg-jáért csak 20 fillér kapható, addig az 50-60 dekagramos gyökerek kilogramjáért 40-50 fillért fizetnek; ennek következtében míg a trágyázatlan föld 640 kg. hozammal legfeljebb csak a rá fordított költségeket téríti vissza, addig a trágyázott és műtrágyázott föld 2486-3900 korona hozomával nagyon szép jövedelmet biztosít.

Ezen adatokból látható tehát, hogy a torma is egyike azon konyhakerti növényeknek, amelyet ha a kiszgazda természetene, 1-2 hold után is olyan jövedelmet látna, aminőt egész évi aratással sem tudna megszerezni.

Szabadkára

utasók figyelmébe!

Láng János a kulai Czeisz-szálloda volt bérlője ujonnan renovált **pilseni sörcsarnoka és nagy étterme Szabadkán az új városházával szemben megnyit.** Kitűnő konyha. Tiszta kezelt italok.

— Gőzfürdői napok Kulán. Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. — Kádifürdők naponta férfiak és nők számára. Fürdőnyitás reggel 6 órakor. Kádifürdő 7 órakor.

Stein Ign. szoba és cim festő KULÁN

Halász tanító úr házával szemben

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN méret szerint készülnek

ÖLTÖNYÖK FELÖLTŐK

Ősz-téli szövetek nagy választékban

Pongrácz A. Sándor

úriszabó Kulán

Magyar, angol és skót gyártmányu

őszi-téli divatszövetek

nagyraktára

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 K. **Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenctiek tere.**

FIGYELMEZTETÉS!

Société des Papiers Abadie.

Mint hogy utóbbi időben a mi általános ismert s kedvelt szivarkahüvelyeinknek, a

RIZ ABADIE (Riz Boré)-nak

különböző utánszöveteket forgalomba hozták, felhívjuk T.C. vevőinket, sziveskedjenek az Abadienévre szigorúan ügyelni mert ezt mindenféle más hasonló nevekkel szokták pótolni. Övjük vevőinket attól, hogy minőségileg keveset érő **utánszöveteket** vegyenek, mert ezen utánszövetek ellen az összes törvényes eszközökkel fogunk harcolni.

22-52 Société des Papiers Abadie

Gőzmosó, fehérnemű és vegytisztító intézet

Kula (a szolgabíróóság mellett)

Elfogad **tisztításra** mindenféle férfi és női fehérneműt, férfi s női felsőruhát, függönyt, keztűt, ágyneműt, csipkét, asztalterítőt, szalvétát stb.

7 Szótér Antal

TREUER FÉRFI SZABÓ

KULA (POSTÁVAL SZEMBEN)

ELEGÁNS SZABÁS ELSŐRENDÜ MUNKA SZOLIDÁR 7

Berkovits Márk Alapítva 1879 TELEFON 14

könyvnyomdája : Kulán Villamos üzem

Könyvkötőmunkák csinos kivitelben.

Függőlámpák

rendkívül nagy választékban gyári áron Furszik Jánosnál Kulán

Ifj. ÁBEL JÓZSEF KULA

Őszi-téli szövetkülönlegességek

Olesó árak Elsőrangú szabás

ANGOLSZABÓSÁG

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle pemetefü-cukorkáknál. Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rejta van a RÉTHY név. 1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható.

Férfi, női, gyermek-cipészet

Ifj. Kovács J. I. Kula

Saját készítményü valamint I-rangu gyári úri, női, gyermekeipő raktár

AZ ÚJVIDÉKI ORIENT ÁSVÁNYVIZ

lithiumtartalmu, kristálytiszta, bakteriummentes, üdítő, frissítő és borital

Magyarország legolcsóbb ásványvize

Meghódította az egész országot!

KULÁN

az egyedelarúsítás

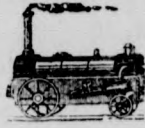
Kósa György

nagykereskedőnél van

BPESTEN	GABONAÁRAK	KULÁN
Buza — 11.78	Buza — 11.10	
Zab — 9.36	Zab — 8.50	
Tengeri — 8.54	Tengeri — 7.50	

A magyar királyi

államvasutak

menetrendje

Érvényes 1911 október 1-től

Budapestről indulás reggel 7 10 (gyors) 7 45, 12 50, délután 3 20 (gyors) 6 15, 10 10 órákor.

Zomborból Szabadkára regg. 5 05, 8 09 (gyors) 11 36, 4 25 és este 8 59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 00, 10 25, délután 1 45, 6 55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Gombosra reggel 6 55, 12 11, délután 3 41, 8 11 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7 19 (gyors) 10 22 délután 3 31, 7 45 órákor.

Zomborból Óbecsére reggel 3 10, 7 51 és délután 4 35 órákor.

Óbecséről Zomborba reggel 3 44, 9 10 és délután 2 33 órákor.

Zomborból Újvidékre reggel 2 30, 6 51 és délután 3 46 órákor.

Újvidékről Zomborba reggel 2 17, 7 51 és délután 1 55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 4 10, 6 45 és délután 12 30, 4 23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4, 7 50 és délután 1 15, 5 15 órákor.

Újvidékről Títre reggel 6 54, d.u. 5 25 ó.

Títről Újvidékre reggel 3 32, d.u. 1 50 ó.

Bács-Feketehegyről Palánkára reggel 7 10, délután 3 20 és 7 47 órákor.

Palánkáról Bács-Feketehegyre reggel 3 00, 8 18 és délután 2 35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4 37, délután 1 38 és este 7 10 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4 10, 8 50 és délután 1 10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5 05, 10 36, délután 2 20, 7 25 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5 17, 10 24 és délután 4 32, 7 32 órákor.

Újvidékről Óbecsére reggel 4 32, 9 15, délután 4 53 órákor.

Óbecséről Újvidékre reggel 4 20, 9 45 és délután 3 45 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3 46 és délután 12 27, 6 17 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3 42, déli 12 és este 9 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 6 20 és délu. 3 30, 8 45 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2 25, 9 40 és délután 6 45 órákor.

Szabadkáról Újvidékre reggel 5 20, 10 30 (gyors) és délután 1 44, 5 35, 6 48 (gyors)

Újvidékről Szabadkára reggel 4 23, 7 55 (gyors) 10 40 és délután 4 29 (gyors).

Szabadkáról Szegedre reggel 6 15, 9 44, délután 1 50, 6 53, 8 35, 11 05 órákor.

Szegedről Szabadkára reg. 3 05, 7 48, 11 30 délután 3 12, 4 55, 6 34, 10 20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra reggel 4 42, délután 3 22, 7 17 órákor.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára reggel 3 05, 11 03, és délután 4 08 órákor.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka reggel 4 58 és 8 órákor.

Ujpalánka—Bacsordas—Ujgombos reggel 5 délután 12 53, 5 33 órákor.

Szegedről Zentára reggel 4 20, délután 1 34.

Zentáról Szegedre reggel 6 30, délután 3 30.

Nagyfénnyről Csantavérre reggel 7, d.u. 2 20, este 6 11 és 9 57 órákor.

Csantavérről Nagyfénnyre reggel 5.15 déli, 12 13, d.u. 5 30 és este 9 20 órákor.

† a legmegbízhatóbb óvszerek tucatja 3 K-tól 12 K-ig illetve drábjá 6 K-ért kapható

GUMMI

Gergelyi József gyógyszeráránban, Kula